
“Avui no s’engega cap projecte a Vallnord - Pal Arinsal sense un estudi d’impacte ambiental”

Josep Marticella, director general de Vallnord - Pal Arinsal

L’existència d’estacions d’esquí en una Reserva de la Biosfera no suposa cap incompatibilitat amb la missió d’aquestes àrees. De fet, són nombroses les reserves de la biosfera situades en territoris on el turisme d’hivern representa una activitat socioeconòmica destacada, com Grosses Walsertal (Àustria), Entlebuch (Suïssa) o Sierra Nevada (Espanya), entre d’altres. Parlem amb Josep Marticella per conèixer com es veu des d’una part del sector de les estacions de muntanya la possible obtenció d’aquest reconeixement per part d’Andorra.

Què creieu que pot suposar per Andorra esdevenir el primer país del món en ser catalogat com a Reserva de la Biosfera?

Costi més o costi menys, crec que ho aconseguirem: tard o d’hora serem el primer país Reserva de la Biosfera. La setmana passada les estacions d’esquí hem arribat a un acord històric, el forfet únic de país. Hem estat quaranta anys o més a aconseguir-ho. Per la Reserva de la Biosfera no crec que triguem tant, perquè és un objectiu comú. Aquest reconeixement serà bo perquè ens posicionarà. A mi, però, m’agrada molt explicar que la sostenibilitat passa per tres principis: el de la biodiversitat, el socioeconòmic i el de les

Foto: Vallnord - Pal Arinsal

persones. En segon és essencial: que no hi hagi activitat econòmica en el territori afecta la tercera pota, les persones, i un territori sense persones no té sentit. L'equilibri entre aquests tres factors és el que fa que tingui sentit el que estem fent.

De fet, una Reserva de la Biosfera consta de tres zones que venen a ser les que esmenteu...

L'altre dia em va tocar fer de moderador en una taula de turisme regeneratiu. Aquest 28 de juliol ens hem polit els recursos de tot l'any. És un dia abans que l'any anterior. Aquest equilibri del que parlo l'hem de fer per a les generacions

futures, però l'activitat econòmica i les persones són elements vertebradors d'aquesta estratègia. Quan parlem d'això a vegades tenim sentiment de culpa, però hem de ser conscients que el treballador que reposa productes a la lleixa d'un supermercat té feina perquè hi ha un consum derivat de l'existència d'una estació d'esquí.

Com creieu que la catalogació de Reserva de la Biosfera pot incidir en els dominis esquiabls?

Hi ha reserves de la biosfera que inclouen infraestructures que poden ser més nocives, com aeroports, i moltes tenen

en el seu territori estacions d'esquí. Crec que és positiu i que el que cal és explicar-ho bé. La petjada de carboni d'un esquiador a l'estació és el 5% de la seva petjada total des que surt de casa fins que hi torna. Està clar que els giny mecànics funcionen amb electricitat i que les màquines trepitjaneus funcionen amb carburants, però també hi ha un projecte perquè funcionin amb hidrògen que crec que es farà realitat en els propers anys. Pel que fa a recursos hídrics, a Andorra hem sigut pioners amb un estudi de l'aigua que hem fet conjuntament amb la Universitat de Lleida. Podem fer captacions d'aigua prop de les estacions per fer neu de

cultiu. Aquesta neu no afecta l'ecosistema perquè només la movem d'un espai a un altre i per gravitació acaba tornant al seu punt de sortida sense cap element que en distorsioni la qualitat.

Coneixeu algunes de les estacions que citàveu, situades en reserves de la biosfera? Intercanvieu experiències?

El que tenen bo de les estacions d'esquí —i espero que segueixi sent així— és que, pel fet de treballar en condicions meteorològiques extremes, a la muntanya, estem molt units. Tenim xarxes com DSF (Domains Skiabiles de France). Som coneixedors d'altres zones i quan vas a una altra estació de muntanya, els seus responsables, lluny de pensar que vas a fer una prospecció de mercat i a fer-los la competència, et donen accés a tot, t'expliquen i comparteixen. I això està molt bé, ens uneix moltíssim.

El desenvolupament sostenible forma part de l'estratègia de Vallnord?

Totalment. El pla estratègic que hem definit amb l'horitzó 2040 i que ens ha permès, juntament amb el Comú, trobar la sortida amb la creació del holding SETAP365, té la sostenibilitat com a eix vertebrador. Avui no s'engega cap projecte sense un estudi d'impacte ambiental. La llei ja t'hi obliga, no estem inventant res. Dins d'aquest horitzó tenim molts projectes, alguns dels quals ja s'han iniciat, com la inauguració del Parc Solar. A la Copa del Món de BTT també vam fer diferents accions encarades a la sostenibilitat. Aquell cap de setmana el

transport públic va ser gratuït a tot el país, no només per venir a la Massana, i es va aconseguir un ús del transport públic semblant al que hi ha entre setmana. Hem convertit un element distorsionador de la mobilitat del país com és un esdeveniment multitudinari en una oportunitat per facilitar el transport públic. Un altre element va ser la possibilitat de compensar la petjada de carboni dels visitants, que no va funcionar perquè el procés d'introducció de dades era feixuc. Hem vist que ho hem de fer més fàcil. El que sí que va funcionar va ser l'arrodoniment solidari, que et permet fer una aportació a una organització social.

A mi m'agrada molt explicar que la sostenibilitat passa per tres principis: el de la biodiversitat, el socioeconòmic i el de les persones. En segon és essencial: que no hi hagi activitat econòmica en el territori afecta la tercera pota, les persones, i un territori sense persones no té sentit.

Com contribueix a l'estalvi energètic el Parc Solar del Pic del Cubil?

Produeix el 40% de l'energia que utilitzem tant a l'hivern com a l'estiu a Pal Arinsal i ja estem treballant per ampliar-lo, perquè és una estratègia guanyadora. I quan el vam posar en marxa ni el conflicte bèl·lic d'Ucraïna ni la crisi energètica estaven sobre la taula. Ho vam fer per responsabilitat.

En definitiva, estem treballant per aconseguir un domini que faci un consum gairebé total d'energia verda.

Com seran les estacions d'esquí del futur?

Tenim una nova llei, la d'estacions de muntanya (del 9 de juny del 2022), que substitueix la llei d'estacions d'esquí i de transport per cable, del 2000. El nom de SETAP365 és una declaració d'intencions. El que volem es desestacionalitzar. A Andorra els primers hotels obrien a l'estiu i tancaven a l'hivern. Després això va canviar. Aquests moviments pendulars s'han de deixar de fer i el que s'ha de fer és equilibrar l'estratègia al llarg del any. La voluntat de desestacionalitzar forma part del nostre ADN i del futur de les estacions. S'han d'aprofitar les finestres de fred per fer neu de cultiu i que es pugui esquiar. Els meteoròlegs ens diuen que els propers anys la intensitat de les precipitacions durant l'hivern serà més puntual però que la precipitació total serà molt similar a la d'ara. Fins al 2050 no veuen motiu de preocupació a les estacions de casa nostra, que en la seva majoria estan per damunt dels 1.900 m d'altitud.

Quins avantatges suposa Quina importància creieu que té per al client la gestió sostenible i la conservació del paisatge en una estació d'esquí? Heu fet enquestes al respecte?

Sí, les fem, i som molt propers als clients. El que estem veient és que les noves generacions són molt més conscients, molt més sensibles a aquests aspectes, i això és molt positiu.

Va in crescendo, el públic valora cada cop més l'estratègia que ens hem marcat.

El Parc Solar del Pic del Cubil produeix el 40% de l'energia que utilitzem tant a l'hivern com a l'estiu a Pal Arinsal i ja estem treballant per ampliar-lo, perquè és una estratègia guanyadora. Quan el vam posar en marxa ni el conflicte bèlic d'Ucraïna ni la crisi energètica estaven sobre la taula. Ho vam fer per responsabilitat. Estem treballant per aconseguir un domini que faci un consum gairebé total d'energia verda.

Quan es fon la neu deuen trobar molta brossa, oi? Sembla que la neu, com la sorra de la platja, s'ho menja tot...

No et pensis. A l'àrea esquiable no t'estàs mai parat. A part, remenem la neu, trepitgem el 100% de les pistes cada dia. El problema és més aviat a les zones de pàrquing i restauració, on hi ha consum. A la cua del telecadira hi ha el tema dels fumadors, tot i que la gent fuma cada cop menys a pistes i que els que ho fan acostumen a utilitzar cendrers portàtils. A dia d'avui, de fet, la majoria de zones de restauració de Vallnord són zones sense fum i en canvi tenim espais delimitats per a fumadors. Veurem el dia en què a les estacions d'esquí estarà totalment prohibit fumar, i ho veurem molt aviat. Nosaltres vam prohibir fumar a les terrasses pel Covid i s'ha

quedat. S'ha integrat dins dels hàbits i la gent ho ha acceptat.

L'Andorra Esports Clúster, del qual vostè és president, està avaluant l'impacte del possible reconeixement de Reserva de la Biosfera en el sector de l'esport?

Ho veiem com una oportunitat per als esportistes i per als agents econòmics que depenen d'aquest àmbit esportiu i turístic per promocionar-se. El Clúster ha d'estar amatent a ajudar els seus socis a aprofitar aquestes oportunitats que es poden generar.

ANDORRA
Reserva de la biosfera

Foto: Vallnord - Pal Arinsal